

بسم الله الرحمن الرحيم

طرح درس

علوم (پایه اول)

نام آموزگار : فاطمه الیاسی

آموزش و پرورش ناحیه ۳ شهرستان کرج

آمادگی و دبستان غیر دولتی دنیای دانش

سال تحصیلی ۸۴-۸۵

نام درس : علوم

موضوع : بخش گیاهان

صفحه ی درس : ۳۰-۳۱-۳۲-۳۳

پایه : اول

مقطع : ابتدایی

مدت تدریس : ۴۵ دقیقه

زمان اجراء ۲۵ دقیقه

تاریخ : ۸۴/۱۰/۱۰

روز اجراء : شنبه

سال تحصیلس : ۸۴-۸۵

تعداد دانش آموزان : ۱۰ نفر

نام مدرسه : دبستان غیر دولتی دنیای دانش

نام معلم : فاطمه الیاسی

هدف کلی آموزشی: با قسمت‌های مختلف گیاه آشنا شود

هدفهای جزئی آموزشی

الف) دانستنی‌ها

- ۱- قسمت‌های مختلف گیاه را نام ببرید
- ۲- به حفظ گیاهان علاقمند می‌شوند.
- ۳- به ارزش وجود گیاهان در طبیعت پی می‌برند.
- ۴- نسبت به آفریدگار طبیعت و گیاهان ابراز علاقه می‌کند.

ب) مهارت‌ها

- ۱- قسمت‌های مختلف گیاه را در روی گیاهان واقعی نشان دهند.
- ۲- ریشه‌های یک پیاز را در آب پرورش دهند.

ج) نگرشها

- ۱- نسبت به گیاهان و شرایط زندگی آنها ابراز علاقه می‌کنند.
- ۲- به حفظ گیاهان علاقمند می‌شوند.
- ۳- به ارزش وجود گیاهان در طبیعت پی می‌برند.
- ۴- نسبت به آفریدگار طبیعت و گیاهان ابراز علاقه می‌کند.

هدفهای رفتاری شامل :

الف- حیطه شناختی

- ۱- قسمت‌های مختلف گیاه را نام می برد(دانش)
- ۲- درباره فعالیتهای خود و دیگران اظهار نظر می کند (درک و فهم)
- ۳- تفاوت موجود در ریشه ها را بیان می کند (تجزیه و تحلیل)

ب- حیطه عاطفی

- ۱- به اطراف خود با دق نگاه می کند (توجه)
- ۲- به آفریده های خدا ارج می نهد (واکنش)
- ۳- به ارتباط با افراد گروه علاقه نشان مدهد (ارزش گذاری)
- ۴- به طبیعت و حفظ زیبایی های آن علاقه نشان می دهد. (ارزش گذاری)

ج) حیطه حرکتی

- ۱- با گردش در طبیعت به جمع آوری گیاهان مختلف می پردازد (اجرای مستقل)
- ۲- با استفاده از مقوا و چسب و ریشه های مختلف گیاه که جمع آوری کرده کاردستی درست می کند (اجرای مستقل)
- ۳- ریشه یک پیاز را در آب پرورش می دهد. (اجرای مستقل)

روشهای تدریس :

روش ترکیبی شامل (گردش علمی- بحث و گفتگو- سخنرانی- مشارکتی-

همیاری بارش ذهنی)

علت استفاده از روش ترکیبی

از آنجا که این روش در برگیرنده کلیه فعالیتهای یادگیری می باشد و از نظر

روانشناسان و دست اندر کاران تعلیم و تربیت مناسب ترین شیوه در

موقعیتهای مختلف می باشد و در این صورت دانش آموزان علاوه بر همکاری،

مهارتهای اجتماعی خود را گسترش داده و از رقابت ناسالم آنها جلوگیری به

عمل می آید در ضمن استفاده از این روش باعث توانایی حل مسئله و دستیابی

به تفکر خلاق نیز می شود.

الگوهای تدریس : الگوی مشارکتی و همیاری

نحوه تعامل و چینش کلاس : به مدت دایره وار و روی زیر انداز می نشینند.

مواد و وسایل آموزشی :

مینی بوس برای رفتن به باغ جهانشهر- چند نوع گیاه مختلف- چند نوع ریشه

مختلف گیاهان چند نوع ریشه خوراکی و دارویی- پیاز- لیوان- آب- کتاب

درسی- گچ و تخته پاک کن- دوربین عکاسی- مقوا رنگی- چسب مایع- زیر انداز

فعالیت‌هایی مثل از تدریس (مقدماتی) ۱۰ دقیقه

۱- دعای شروع- سلام و احوال پرسی- حضور و غیاب

سلام و احوال پرسی- خواندن دعای شروع توسط بچه ها و معلم- حضور و غیاب چشمی دقت در وضع جسمی و روحی بچه ها- بررسی علت غیبت دانش آموزان در روز گذشته.

۲- رسیدگی به تکالیف گذشته

با کمک سرگروه‌ها- فعالیت جدول را کامل کنید صفحه ۲۹ کتاب علوم بخش

جانوران را بررسی می کنیم و اشکالات را به کمک خود بچه ها برطرف می کنیم.

۳- گروه بندی

در یک جعبه ۱۰ تا کلمه که نشانه ی اول آنها ۲ تا ۲ شبیه هم باشند را می ریزیم و از هر دانش آموز می خواهیم که یک کلمه را بردارد بعد آنهایی را که نشانه ی اول کلمه هایشان شبیه هم است را در یک گروه قرار می دهیم و ۵ گروه دو نفره

تشکیل می دهیم. (به خاطر تعداد کم بچه ها گروهها را دو نفره می کنیم)

رئوس مطالب

مفهوم گیاهان - ریشه - ساقه - برگ - گل - میوه - انواع ریشه ها - کار ریشه

ها - فواید ریشه ها

۴- معرفی درس جدید و ایجاد انگیزه برای پذیرش آن

قبل از ورود بچه ها در کلاس تصویری از یک باغ را روی تخته کلاس نصب

کردم به محض ورود بچه ها به کلاس سؤالات آنها درباره ی علت چسباندن این

تصویر شروع شد با توجه به اینکه آنها از قبل می دانستند که قرار است امروز

برای گردش علمی به باغ جهانشهر بروند با ذوق و شوق فراوان درباره ی

چیزهایی که در تصویر می دیدند با هم بحث و گفتگو می کردند من هم با گچ

کلمه ی باغ را بزرگ روی تخته ی سیاه نوشتم و از آنها خواستم هر چه از

شنیدن این کلمه به ذهن آنها می رسد را بیان کنند. (بارش ذهنی) (بعد بچه ها را

آماده کردم و با صف سوار مینی بوس شدند تا به باغ جهانشهر برویم)

فعالیت‌های ضمن درس (ارائه مطلب) ۲۵ دقیقه

۱- شروع ارائه - اختتام

بعد از اینکه به باغ جهانشهر رسیدیم وسایل را به قسمتی که از قبل فکرش را

کرده بودم منتقل کردیم زیراندازی را که با خود برده بودیم پهن کردیم و بچه ها

به صورت دایره روی آن نشستند. چند دقیقه برای آنها در مورد کارهایی که باید

انجام بدهند صحبت کردم و قرار شد هر گروه از بچه ها تعدادی گیاه مختلف را

از ریشه بکنند و با یکدیگر درباره ی آنها مشورت کنند و بعد از ۵ دقیقه برگردند و

گیاهان و ریشه های جمع آوری شده را طبقه بندی کنند و روی مقواهایی که با خود به همراه آورده اند بچسبانند تا در آخر کار درباره ی آنها توضیح دهند (البته برای آنها توضیح دادم که این گیاهان به عنوان علف هرز شناخته می شوند و برای کشاورزان فایده ای ندارند و فقط برای مصرف علوفه حیوانات استفاده می شوند. سپس کردن چند تای آنها ضروری ندارد و کمک می کند به آقای باغبان وگرنه ما هرگز نباید به گیاهان آسیب برسانیم و در حفظ آنها به خاطر فوایدی که به ما و طبیعت می رسانند کوشا باشیم).

بعد از ۵ دقیقه که بچه ها با شوق فراوان دنبال انواع ریشه ها و گیاهان بودند و من در کنار آنها مراقبتشان بودم و با دقت کامل به سؤالات احتمالی آنها جواب می دادم بچه ها دوباره دور هم جمع شدند و هر گروه شروع به تفکیک و طبقه بندی و چسباندن انواع ریشه ها و قسمت های مختلف گیاهان کردند و من نیز در کنار آنها با خوشحالی نظاره گر کار زیبای آنها بودم که با چه دقت و علاقه ای کارهایی را از آنها خواسته بودم انجام می دهند و با یکدیگر صحبت می کنند اگر گروهی چیزی کم داشت به هم دیگر کمک می کردند. چیزی که برای من خیلی لذتبخش بود این بود که نه تنها بچه ها به تفاوت های ریشه ها و مختلف بوده آنها و قسمت های مختلف گیاه اشاره می کردند بلکه به تفاوت های انواع ساقه ها و برگها

و ... نیز توجه کرده بودند و ناخودآگاه ادامه ی تدریس بخش گیاهان را برای من سهل تر کرده بودند. لازم به ذکر است که از قبل چند نوع ریشه ی خوراکی (شلغم - پیازچه - تربچه) نیز تهیه و با کمک یکی از اولیاء در قسمتی از باغ کاشته بودیم و از بچه ها خواستیم هر کدام یکی از آنها را از زمین در بیاورند، درباره ی آن صحبت کنند و بعد با خود به خانه ببرند و مصرف کنند. همچنین چند نوع ریشه ی دارویی که از عطاری تهیه کرده بودم که ضمن تدریس آنها را نیز به بچه ها نشان دادم و درباره ی فایده های آنها صحبت کردیم.

ارزشیابی تکوینی (مرحله ای)

با طرح سوالات زیر به میزان آموخته های دانش آموزان گام به گام پی می بریم.

۱- یک گیاه چند قسمت دارد.

۲- ریشه ها چه فرقی با هم دارند.

۳- سه ریشه ی خوراکی را نام ببرید.

فعالیت‌های تکمیلی شامل زمان لازم ۱۰ دقیقه

۱- جمع بندی و نتیجه گیری:

بعد از اتمام کار از هر گروه می خواهم کار خود را به طناب و گیره ای که بین دو

درخت بسته بودم وصل کنند همه به کارهای یکدیگر نگاه کنند و با هم صحبت

کنند که چه چیزهایی یاد گرفتند، چه نتیجه ای از چسباندن انواع ریشه ها گرفتند، آیا در موقع انجام کار به مشکلی برخوردند، چگونه آن را حل کردند و از کدام دوست خود کمک گرفتند.

۲- ارزشیابی پایانی (سنجش رفتار خروجی)

در این قسمت از گروه اول می خواهیم که با نشان دادن یک گیاه قسمت‌های مختلف آن را نشان دهند و نام ببرند.

از گروه دوم می خواهیم درباره ی انواع ریشه ها صحبت کنند.

از گروه سوم می خواهیم درباره ی ریشه های خوراکی صحبت کنند.

از گروه چهارم می خواهیم بگویند چرا یک درخت را از ریشه در نیاوردند تا به تفاوت ریشه ی گیاهان کوچک و درختان بزرگ هم پی ببرند.

از گروه پنجم می خواهیم درباره ی فایده ی ریشه در گیاهان و ضرورت حفظ گیاهان در طبیعت و ... صحبت کنند تا مطمئن شوم به اهدافی که از قبل برنامه

ریزی کرده بودم رسیده اند و اگر نقصی در کار بود با کمک خود بچه ها برطرف می کنیم.

۳- تعیین تکلیف و فعالیتهای خارج از کلاس

به طور عملی به بچه ها یاد می دهیم که چگونه یک پیاز را از قسمت ریشه در یک لیوان آب بگذارند و به چه مقدار آب بریزند که فقط به قسمت ریشه پیاز برسد بعد از آنها می خواهیم که در منزل هر کدام یک پیاز داخل آب بگذارند و فردا به کلاس بیاورند و هر روز آن را مشاهده کنند آب آن را عوض کنند و مشاهدات خود را در گروه بیان کنند و با گروههای دیگر درباره ی آن مشورت و گفتگو کنند و به من گزارش دهند.

همچنین یک نقاشی زیبا از محلی که رفته بودند بکشند و به کلاس بیاورند. «بعد از اتمام کار با کمک بچه ها وسایل و زیرانداز را جمع کردیم. بچه ها دستهایشان را شستند و به آنها اجازه دادم ۱ ساعت در فضای زیبای باغ به گردش و بازی بپردازند و از هوای تمیز آن لذت ببرند. همچنین برای تشویق بچه ها وقتی به کلاس برگشتیم تمام کارهای آنها را به برد کلاس نصب کردم.»

طرح خورشیدی موضوع تدریس

علوم: با انواع گیاهان و قسمت‌های مختلف آن آشنا می‌شود، ریشه‌های آنها را طبقه‌بندی می‌کند.

ریاضی: در نشان دادن قسمت‌های مختلف گیاه از اعداد و جمع آنها استفاده می‌کند (گرد بودن تنه‌ی درختان مفاهیم بالا - پایین - پشت و ...)

دینی: با دیدن طبیعت به قدرت لایزال الهی در آفرینش آنها پی می‌برد.

فارسی: با بکار بردن کلمات مختلف در هنگام صحبت کردن دایره لغات بچه ها وسیع می شود. همچنین کلمات هم آغاز را تمرین می کند.

بهداشت: بهداشت فردی (شستن دستها) بهداشت محیط (نریختن زباله) بهداشت اجتماعی (رفتار درست در حین کار گروهی و رعایت احترام متقابل) بهداشت روانی (نشاط فکری و روحی بچه ها)

نقاشی: با الهام از طبیعت شکل درختها را می کشد و آنها را به هر صورت که دیده رنگ آمیزی می کند.

ورزش: با بازی و پیاده روی در هوای تمیز باغ خون در رگهایش جریان پیدا می کند و با نشاط می شوند.

بسم الله الرحمن الرحيم

طرح درس

فارسی (پایه دهم)

نام آموزگار : نارین علیزاده

آموزش و پرورش ناحیه ۳ شهرستان کرج

آمادگی و دبستان غیر دولتی دنیای دانش

سال تحصیلی ۸۵-۸۴

درس دهم

«دوستان ما»

«به نام خالق زیباییها»

مشخصات کلی: مدت تدریس: ۴۵

نام درس: فارسی (بخوانیم و بنویسیم) اجرا: ۲۵

نام مدرسه: دبستان غیر انتفاعی دنیای دانش کلاس: دوم

(دخترانه)

عنوان درس: دوستان ما تعداد دانش آموزان: ۷ نفر

مقطع (دوره): ابتدایی شماره ی صفحه ی درس:

۵۴

تاریخ اجرا: ۸۴/۹/۲۶ روز اجرا: شنبه

نام آموزگار: نارین علیزاده

هدف کلی آموزش: تقویت روحیه ی سپاس گزاری از خدمت گزاران جامعه

هدف های جزئی آموزش: دانش آموز، طی فرآیند آموزش:

دانشتنی ها

۱- شغل های مختلف را بشناسد.

۲- کار مأمور راهنمایی و رانندگی را بداند.

۳- کارهای نانوا را بشناسد.

۴- معلم را یکی از دوستان خود بدانند.

۵- به اهمیت کار مشاغل پی ببرند.

مهارت ها

۱- ماسک مشاغل را بسازد.

۲- وسایل و ابزار مشاغل مختلف را با مقوا درست کند.

۳- چراغ راهنما را با استفاده از مقوا بسازد.

نگرش ها

۱- از بیدار شدن در هنگام سحر لذت ببرد.

۲- بتواند با دوستانش رابطه برقرار کند.

۳- از داشتن دوستان خوب احساس شادی و نشاط کند.

هدف های رفتاری (انتظارات آموزش)

حیطه ی شناختی:

۱- شغل های مختلف را بر می شمارد. (دانش)

۲- لزوم حضور مأمور راهنمایی و رانندگی را در خیابان ها بیان می کند. (درک

و فهم)

۳- راه های پاکیزه نگه داشتن شهر و محله های را بر می شمارد. (دانش)

۴- مراحل کار نانوا را به ترتیب نام می برد. (دانش)

۵- فواید سحرخیزی را بیان می کند. (درک و فهم)

حیطه ی عاطفی

۱- از اجرای نمایش پانتومیم در مورد شغل های مختلف لذت می برد.

(ارزشگذاری)

۲- برای مشاغل مختلف ارزش قائل می شود. (ارزشگذاری)

۳- با آموزگار خود به عنوان دوست رابطه ی عاطفی برقرار می کند. (واکنش)

حیطه ی حرکتی

۱- با استفاده از ماسک های مشاغل مختلف به جای آن ها صحبت میکند. (تقلید)

کاردستی چراغ راهنما را درست می کند. (توان ساخت)

۲- پانتومیم مشاغل مختلف را اجرا می کند. (هماهنگی حرکات)

۳- وسایل و ابزار کار مشاغل مختلف را نقاشی می کند. (اجرای مستقل)

روش های تدریس:

روش آمیخته (پرسش و پاسخ - سخنرانی - بارش ذهنی - بحث و گفتگو -

نمایش با استفاده از ماسک های تهیه شده (تلفیقی)

الگوهای تدریس: الگوی مشارکتی (همیاری) فعالیت گروهی

مواد و وسایل آموزشی:

کتاب درسی - کتاب بنویسیم - تخته و گچ - استفاده از ماسک های مختلف مانند

پلیس، معلم و ... ضبط و نوار - های رنگی که روی آن ها ابزار مشاغل نوشته

شده - جارو - خاک انداز - ماله - آجر - سوت - بیلچه - قیچی باغبانی - کمک

گرفتن از ۴ دانش آموز پایه ی دیگر.

مدل کلاسی و نحوه ی تعامل و گروه بندی دانش آموزان:

با توجه به تعداد کم کلاس: دایره ای

فعالیت های قبل از شروع ۱۰ دقیقه

دعای شروع، سلام و احوالپرسی، حضور و غیاب:

۱۰ دقیقه فعالیت های قبل از شروع (مقدماتی)

آموزگار	دانش آموز
خواندن سوره ی حمد در ابتدا جهت سپاس گزاری از خداوند سلام و احوالپرسی حضور و غیاب با یک نگاه کلی و شمارش سریع فرد غایب احيانا مشخص می شود. جویا شدن علت غیبت به وضعیت روحی و جسمی بچه ها با توجه به شناختی که روی آن ها دارم توجه کرده و دقت می نمایم.	همیاری دانش آموزان در خواندن سوره ی حمد جواب سلام آموزگار توسط دانش آموزان دانش آموزان مطلع علت غیبت را می گویند.

رسیدگی به تکالیف گذشته:

با همکاری مدیران گروه تکالیف دانش آموزان جمع آوری و بررسی می شود.

تکلیف در مورد «صفحه ی آخر بنویسم درس نهم» حل این صفحه توسط دانش

آموزان در منزل (درجات تلاش و کار بچه ها به صورت کیفی مشخص می گردد

با رتبه ی بسیار عالی و ...)

ارزشیابی تشخیصی: (سنجش رفتار ورودی)

با طرح سؤالات زیر رفتار ورودی دانش آموزان را می سنجم:

۱- بچه ها به نظر شما ما به چه کسی دوست می گوئیم؟

۲- به نظر شما به شغل هایی وجود دارد؟

۳- به نظر شما وظیفه ی مأمور راهنمایی و رانندگی چیست؟

۴- آیا می دانید کار کشاورز چیست؟

۵- به نظر شما فقط بعضی از شغل ها مهم هستند؟

نکته: گروه ها با هم مشورت کرده سپس پاسخ توسط نماینده ی گروه بیان می

شود.

رئوس مطالب:

دوستان ما - کار کشاورز - کار نانوا - کار رفتگر - وظیفه ی مأمور راهنمایی و

رانندگی - مفهوم دوست - مفهوم سحرخیزی - مفهوم پاکیزگی - مفهوم کوشا

- کار بنا - کار باغبان

معرفی درس جدید و ایجاد انگیزه برای پذیرش آن:

دانش آموزان	آموزگار
<p>دانش آموزان میهمان بعد از ده دقیقه ورود من به کلاس وارد کلاس می شوند.</p> <p>همیاری در خواندن سوره ی حمد</p> <p>حضور و غیاب سر گروه ها</p> <p>جمع آوری تکالیف توسط سر گروه ها</p>	<p>کمک گرفتن از دانش آموزان کلاس دیگر برای زدن ماسک ها به صورت و گرفتن ابزار مشاغل در دست هایشان.</p> <p>«از ۴ دانش آموز کمک می گیریم.»</p> <p>کارهای قبل از ورود بچه های میهمان به کلاس: انجام فعالیت های مقدماتی:</p> <p>دعای شروع - حضور غیاب - بررسی تکالیف</p> <p>گروه بندی:</p>
<p>برداشتن هر کارت به دلخواه توسط بچه ها</p> <p>قرار گرفتن در گروه خود و پیدا کردن هم گروهی با توجه به ابزار و نامگذاری شغل توسط هر گروه</p>	<p>تهیه ی ۸ کارت رنگی که روی آن ها ابزار مشاغل بنا - پلیس - باغبان - رفتگر نوشته شده</p>
<p>وارد شدن دانش آموزان میهمان به کلاس</p> <p>مینا: خانم این ها کی هستند؟</p> <p>ملیکا: خانم یکی از آن ها پلیسه مبینا، خانم یکی بنا هست و ...</p>	<p>معرفی درس جدید:</p> <p>خوش آمدگویی به آن ها</p> <p>عزیزم اگر خوب به ماسک و ابزاری که در اختیار دارن توجه کنی متوجه خواهی شد.</p>

یکصد و بله | بچه ها دوست دارید جای این بچه ها باشید و ما
دیگه بیشتر از این هم مزاحم آن ها نشویم.
تشویق کردن آنها | تشکر از دانش آموزان میهمان

دانش آموزان

آموزگار

برداشتن ابزار و ماسک با توجه به نام

گرفتن ابزار و ماسک از دانش آموزان میهمان

گروه (شغل)

«۲۵ دقیقه»

ارائه ی درس جدید:

مشخص شدن هر گروه

کنترل گروهها که آیا ماسک و ابزار درست برداشته

میینا و ملیکا گروه پلیس

شده

ریحانه و دل آرام گروه باغبان

فاطمه و شادی گروه بنا

خودم و سار گروه رفتگر

سرگروه (ملیکا)

گروه پلیس با هم مشورت کنید و هر چه در مورد

خانم پلیس نظم و ترتیب برقرار می کند.

پلیس و کارا و می دانید بگویید.

ماشین ها را جریمه می کند.

ما به او احترام می گذاریم. و ...

دانش آموزان	آموزگار
تشویق بچه ها اجرای نمایش با وسایل قیچی و بیلچه تشویق دانش آموزان	آفرین به گروه پلیس گروه باغبان لطفاً کار باغبان را به صورت نمایشی اجرا کنید. روشن کردن ضبط همراه با موزیک ملایم آفرین به گروه باغبان
پاسخ توسط فاطمه که سر گروه است. تشویق بچه ها	گروه بنا شما چه چیزهایی می سازید از چه وسایلی کمک می گیرید؟ پس از مشورت پاسخ دهید. آفرین به گروه بنا
سارا به عنوان سر گروه پاسخ می دهد. تشویق بچه ها	گروه رفتگر در مورد شغل خود و انتظاراتتان از مردم برای ما صحبت کنید. پس از مشورت آفرین به گروه رفتگر

کشیدن خط زیر کلمات نا آشنا

خوب بچه ها حالا کتاب ها باز درس را با چشمانتان
بخوانید.

عنوان کردن کلمه ها

پرسیدن کلمات از هر گروه نوشتن آن

روی تابلو و توضیح در مورد آن

بچه ها با دقت گوش می کنند و زیر

خواندن درس

کلمات خط می برند.

ارزشیابی تکوینی: (مرحله ای)

با طرح سؤالات زیر به میزان آموخته های فراگیران گام به گام پی می برم:

۱- چند شغل نام ببرید.

۲- وظیفه ی مأمور راهنمایی و رانندگی چیست؟

۳- وسایل کار بنا را نام ببرید.

فعالیت های تکمیلی جمع بندی و نتیجه گیری: ۱۰ دقیقه

تخته را با خطی به دو قسمت نموده و از بچه ها می خواهم در مورد سه سوال

که در دو طرف تابلو نوشته شده است فکر کنند. (زمان تفکر را مشخص می کنم).

پس از هر گروه می خواهم پس از مشورت و تفکر نماینده ای انتخاب نموده و

پاسخ سوال ها را بیان کنند. (سؤالات گوش کن و بگو)

سوال ۱- چرا کشاورز دوست ماست؟

۲- به جز معلم از چه کسی می توانیم سؤال های خود را بپرسیم؟

۳- به جز دوستانی که در این درس با آن ها آشنا شدیم، چه کسان دیگری

دوستان ما هستند؟

ارزشیابی پایانی: (سنجش رفتار خروجی)

۱- لزوم حضور مأمور راهنمایی و رانندگی را در خیابان ها بیان کنید.

۲- راه های پاکیزه نگه داشتن شهر و محله ها را نام ببرید.

۳- شغل های مختلف را نام ببرید. (۶ مورد)

تعیین تکلیف و فعالیتهای خارج از کلاس:

صفحه ی اول بنویسیم مربوط به درس دهم در زنگ بعد انجام می شود.

تکلیف خارج از کلاس:

کلمات کلیدی درس به بچه ها داده می شود و از آنها می خواهم تا داستانی

بنویسند که این کلمات در داستان آن ها باشد.

دقت در رفتارهایی که نشانه ی علاقه مندی یا عدم علاقه به درس می باشد.

در پایان با این دعا جلسه را خاتمه می دهم:

پروردگارا از تو می خواهیم که به تمام کسانی که به ما خدمت می کنند سلامتی

عطا فرمایی. آمین

«پایان»

«طرح خورشیدی»

- ۱- قرآن: دعا کردن برای سلامتی خدمت گزاران و دوستانمان
- ۲- هدیه ها: سپاس گزاری و احترام به شغل های مختلف
- ۳- دیکته: نوشتن نام شغل های مختلف روی تخته
- ۴- جمله سازی: با وسایل کار بنا جمله بسازد. برای هر شغلی چند خط زیبا بنویسید.
- ۵- ریاضی: از ابزار کار شغل خیاط که متر است در ریاضی استفاده می شود.
نام بردن چند شغل در یک دقیقه با طول شمارش ۱ تا ۱۰
- ۶- ورزش: پانتومیم (حرکات تقلیدی) از انواع شغل ها (نمایش خلاق)
- ۷- هنر: کشیدن تصاویری از پلیس، چراغ راهنما، چهارراه. (نقاشی)
درست کردن چراغ راهنما. (هنر)
- ۸- علوم: طرز تهیه ی نان با استفاده از گندم
لباس های ایمنی در شغل های مختلف

سازمان آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج

میتنواره تدریس برتر

(ریاضی پایه پنجم)

سرکار خانم اعظم قربانی

آمادگی و دبستان غیر دولتی دنیای دانش

سال تحصیلی ۸۴-۸۵

به نام یگانه معبود هستی

مشخصات:

نام درس: ریاضی ص ۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵

عنوان درس: احجام

تعداد دانش آموزان: ۱۴ نفر

تهیه کننده: اعظم قربانی پارام، گروه ۱۲

روز: تاریخ: ۸۴/۱۱/

مدت تدریس: ۴۵ دقیقه اجرا: ۲۵ دقیقه

مقطع: ابتدایی سال تحصیلی ۸۵-۸۴

هدف کلی: دانش آموزان با خصوصیات و ویژگیهای کلی حجم، آشنا شوند.

هدفهای جزئی: «دانستنی ها - مهارتها - نگرش ها»

الف) دانستنی ها - حیطة شناختی

۱- دانش آموزان با مفهوم حجم و با شکلهای - اندازه ها - و فضاها آشنا شود.

۲- دانش آموزان با علم و آگاهی و شناختن علم هندسه و شناخت روابط بین

عناصر متفاوتی مثل (زاویه ها - ضلع ها - سطح - حجم) آشنا شود.

۳- دانش آموزان با نام و اشکال هندسه ی مسطحه و صاف که دارای دو بعد (طول و عرض می باشد مثل دایره - مثلث - مربع و ... آشنا شود.

هدفهای جزئی

۴- دانش آموزان همچنین با احجام که دارای ۳ بعد که شامل (طول و عرض و ارتفاع) می باشد آشنا بشوند.

۵- با وسایلی که می توان این اشکال هندسی را شناخت آشنا می شود و کاربرد آنها را در درس و زندگی روزمره می شناسد.

(ب) مهارتها

۱- دانش آموزان بتوانند شکل احجام را بکشند (حرکتی)

۲- دانش آموزان با مفهوم این که این شکلهای بر یک صفحه قرار ندارند و دارای گنجایش و حجم نیز می باشند مانند مخروطها - هرمها - استوانه ها

۳- دانش آموزان به مفهوم این که به شکلهایی که دارای سقف و ته می باشند و می توانند در فضای داخل خود اشیاء دیگر را که کوچکتر باشند را جا می دهند آشنا می شوند.

۴- دانش آموزان به مفهوم این که در احجام به سطحی «قاعده» گفته می شود که در کف یا بالای شکل قرار دارند آشنا می شوند.

۵- دانش آموزان بتوانند با مقوا یا کاغذ A4 شکل حجم (مکعب مربع و مستطیل و چند وجهیها) را بسازند. (توان ساخت).

نگرش ها

- ۱- دانش آموزان به شناختن اشکال هندسی ابراز علاقه می کنند.
- ۲- دانش آموزان به یادگیری شکلها و رسم آنها و ساختن احجام و همچنین تهیه وسایل در گروه ابراز علاقه می کنند.
- ۳- دانش آموزان با علاقه به جمع آوری اطلاعات برای شناختن بقیه ی شکلهای چند بعدی هندسی که در کتاب نیست کوشش می کند.
- ۴- دانش آموزان برای ساختن احجام و کشیدن آنها با کاغذ یا مقوا یا چوب ابراز علاقه می کنند.

هدفهای رفتاری

الف- با ذکر حیطه های شناختی

ب- حیطه های عاطفی

حیطه های حرکتی

- ۱- بتواند شکل آنها را بکشد و نام آنها را بگوید. (شناختی - دانشی)

۲- برای رسم شکلها و یا ساختن آنها با کاغذ A4 یا مقوا و ... در گروه شرکت کند و برای ساختن و شناختن حجم شکلها و تهیه وسایل آنها شرکت نماید.

(شناختی - دانشی - عاطفی)

۳- مفهوم هندسه فضایی یا سه بعدی که دارای ۳ بعد - ارتفاع - طول و عرض هستند را بیان کنند. (درک مفهوم)

۴- درک مفهوم این شکلها که بر یک صفحه قرار ندارند و دارای گنجایش و حجم نیز می باشند. «مخروطها - هرم ها - کره - استوانه و مکعب ها» را بشناسند و

شکل آنها را بکشد یا بسازد.

۵- مفهوم این که در احجام قاعده به سطحی گفته می شود که در کف یا بالای شکل قرار دارد را بیان کند.

۶- با کمک گروه درک مفهوم این که حجم مکعبی که طول تمام ضلع هایش ۱ سانتی متر است بوسیله یک مکعب چوبی یا مقوایی یا کاغذی بیان کنند که آن را

بعنوان یک «واحد» اندازه گیری مکعبی معین می نماییم که در زندگی روزمره معمولی بعنوان «حجم» شناخته می شود را بیان نمایند.

۷- با کمک افراد گروه بتوانند بیان کنند که ظرفیت و اندازه گیری عملی و علمی با استفاده از واحدهای اندازه گیری مکعبی می باشد که به آن «لیتر» می گویند.

۸- با کمک افراد گروه و بوسیله مکعب هایی که خودشان می سازند با کاغذ و چسب درست می کنند (قاعده ها) و سطوح مختلف آن را بیان کنند.

۹- درک مفهوم این که چند وجهی ها نیز قسمتی از اشکال فضایی می باشند را بیان کنند.

روشهای یادهی - یادگیری «روش تدریس»

روش تلفیقی «بحث و گفتگو - سخنرانی - مشارکتی همیاری - با روش ذهنی»

الف) مرحله اول مرحله ی محسوسات «مجسم» با روش آمیخته پرسش و پاسخ

- سخنرانی - نمایشی، بارش ذهنی - بحث و گفتگو

در این مرحله کتاب دانش آموزان بسته است.

ب) در مرحله دوم: نیمه محسوسات (نیمه مجسم) بصورت مکاشفه ای و همیاری

دانش آموزان

ج) مرحله مجرد یا ذهنی ارزشیابی پایانی می باشد.

الگوهای تدریس: الگوی مشارکتی (همیاری) فعالیت گروهی نحوه ی تعامل و

چینش کلاس: به صورت گروهی

وسایل لازم:

کتاب ریاضی - تخته - گچ - مکعبهای چوبی - لاک - پلاستیکی - یا مقوایی یا کاغذی - چسب - لیوان، ظرف شیشه ای بزرگ استوانه ای شکل - یک نوار کاغذی - سنگ و فلز - دفتر نمره کلاس - مقوا - کاغذ A4 - کارتهای تشویقی، قوطی شیر سه گوش - جعبه دستمال - کاغذ مکعب مستطیل یا مربع شکل - کبریت - جایزه - ستاره های تشویقی - برای نصب روی عکس گروهها - مدل کلاس و نحوه تعامل و گروه بندی دانش آموزان به سه گروه: بر اساس درس احجام - ۱- گروه مربع ۲- گروه مستطیل ۳- گروه مثلث.

ضمناً بچه ها به سه گروه ۵ تایی تقسیم شده اند که یک نفر که کم می باشد خودم به آن گروه ۴ نفری می پیوندم.

فعالیت‌های قبل از تدریس: «بدو ورود» زمان: ۱۰

دعای شروع خواندن سوره حمد بصورت گروهی و ایستادن به احترام قرآن و یا خواندن آیت الکرسی بطور دسته جمعی - سپس بعد از سلام و احوالپرسی و حضور و غیاب بصورت چشمی و رفتن پای تابلو - ذکر تاریخ - روز و اگر همه حاضر بودند اعلام نمودن آن بصورت کتبی (غایب نداریم) و رسیدگی به وضعیت جسمانی و روحی آنها و رسیدگی به تکالیف و تحقیق ها و کنترل آنها جهت رفع اشکالات احتمالی که مربوط به درس قبل که مربوط به (رسم مثلث)

بوده و جمع آوری کارهای عملی دانش آموزان و نصب بعضی در تابلو کلاس و مشخص کردن میزان تلاش و کار بچه ها به صورت کیفی و تشکر و قدردانی از

آنها بارتیه عالی - بسیار عالی - خوب و بسیار خوب و ...

۲۴ عدد کارت به شکلهای مختلف در ۶ دسته ۴ تایی که هر دسته ای یک رنگ داشته باشد و داخل هر کارت سؤالی از درس قبل که مربوط به مثلث می باشد بصورت مکتوب نوشته ام و از هر کدام می خواهم یک کارت بردارند و بچه هائیکه رنگ کارتشان یکی است را در یک گروه قرار می دهم و در مورد یکی از

سؤالهای که روی یکی از کارتها نوشته ام می گویم با هم مشورت نمایند و یکی از جوابهایی که صحیح می دانند را پاسخ بدهند و به این صورت هم با این گروه بندی به تکالیف قبلی آنها نیز رسیدگی می نمایم.

مفاهیم و نکات اصلی موضوع: ارزشیابی تشخیصی

«سنجش رفتار ورودی»

برای پی بردن به تواناییهای دانش آموزان و میزان آگاهی و اطلاعات آنان از درس امروز پرسشها را مطرح می نمایم.

۱- بچه ها به نظر شما این اشکالی که درست کرده ام و به کلاس آورده ام چه مشخصاتی دارند.

- ۲- آیا می دانید که این شکل چگونه درست شده است.
  - ۳- بنظر شما چرا به این شکلهای چند بعدی می گویند.
  - ۴- برای درست کردن این احجام از چه وسیله ای استفاده کرده ام؟
  - ۵- اگر این شکل یا مکعب مستطیل یا چند وجهی را که آورده ام، از چهار طرف بهم وصل کنم چه شکلی درست می شود؟
  - ۶- آیا شکلهای دیگری می توانید با ابعاد بزرگتر و یا کوچکتر درست کنیم؟
  - ۷- آیا بنظر شما بهتر نیست که من یک واحد برای اندازه گیری این حجم ها درست کنیم و بتوانیم تمام اشکالی را که می سازیم اندازه بگیریم.
  - ۸- آیا شما هم می تواند که گستره احجام را بسازید.
- رئوس مطالب:

- ۱- حجم
- ۲- گستره احجام
- ۳- انواع مکعب ها
- ۴- انواع چند وجهی ها
- ۵- شناخت واحد احجام
- ۶- شناختن سانتیمتر مکعب

۷- ساختن و کشیدن حجم ها

«معرفی درس جدید و ایجاد انگیزه برای پذیرش آن» زمان: ۳

قبل از ورود به کلاس با استفاده از کیت آموزشی ریاضی - کارتهایی که قبل از ورود به درس حجم می شود و همچنین یک جعبه کلینکس - جعبه کبریت خالی

مکعبهای چوبی و پلاستیکی - لیوان استوانه ای شکل و ... را که همراه آورده و روی میز می گذارم و در ضمن کارتهایی که خودم درست کرده ام برای سه گروه کرده و طبق تقسیم بندی گروهها می دهم و فرصت می دهم که به شکلها نگاه کرده و با هم بحث و گفتگو نمایند.

شروع، ارائه، اختتام ارائه مطلب زمان: ۱۶

سپس دو جسم کوچک از سنگ یا فلز که آورده ام را ابتدا یکی از آن دو را در لیوان استوانه ای که آب دارد می اندازم و محل بالا آمدن آب را روی نوار کاغذی علامت می زنم، و پای تابلو یادداشت می نمایم. و بعد جسم فلزی را هم انداخته و اندازه گیری می نمایم. بعد از بچه ها می پرسم بچه ها حجم کدامیک بیشتر بود و سنگین تر بوده با توجه به علامتی که زده ام و با رنگهای مختلفی مشخص کرده ام. دانش آموزان خودشان پاسخ درست را می دهند و بعد از اعضای ۳ گروه ریاضی می خواهم با مقواها و برگه A4 که از قبل آماده کرده ام و به گروهها

سپرده ام که مطابق شکل ص ۹۱ کتاب ریاضی - مثلا گروه مربع شکل ۱ و ۲ و ۳ را با چسبی که به آنها داده ام گسترده مربع را ابتدا از آنها می خواهم دور آن شکل را ببرند مانند نمونه که آماده کرده ام و کاغذهای حاصل را از محل خطهایی که با رنگ قرمز مشخص کرده ام تا کنند و اضلاعی که بر هم منطبق

هستند را به هم بچسبانند و بعد از گروه مستطیل که مکعب مستطیل را با چسب درست کرده اند و گروه مثلث که مانند نمونه های روبرو چند وجهی منتظم را با

چسب و قیچی درست کرده اند نام هندسی این شکلها را می پرسیم دانش آموزان با چسباندن اضلاع نظیر آنها به شکل کتاب که آموزش داده شده به آنها می گویم تا این شکلهای گسترده را بسازند و متوجه شوند که شکلهای چند بعدی دارای طول و عرض و ارتفاع می باشند. و بر روی یک صفحه قرار ندارند و دارای گنجایش و حجم می باشند و دارای سقف و ته می باشند که در کف یا بالای آنها

قرار دارد (که به سقف و ته آنها) قاعده گفته می شود. ضمناً دانش آموزان متوجه می شوند که این شکلها در درون خودشان فضایی خالی دارند که می توان اجسام دیگری را در درون آنها جای داد. در اینجا می توانم به کلاس یا سالن ورزش و یا ساختمان مدرسه کرد که می تواند به شکل مربع یا مستطیل و ... باشد.

ارزشیابی تکوینی «مرحله ای» زمان: ۴

۱- در اینجا از دانش آموزان می خواهم که حجم را تعریف کنند. ۲- بگویند که در حجم اجسام چند بعد وجود دارد و آنها را با مقوا یا کاغذ که ساخته اند و چسب زده اند یا پای تابلو روی شکل - سرگروهها - و یا اعضای گروه را بیاورند و

چگونگی شکل را بیان کنند. ۳- بگویند حجم مکعبی که با دست خود چسب زده اند و ساخته اند که هر بعد آن ۱ سانتیمتر است را چگونه محاسبه نمائیم. و با طرح سؤالاتی از این قبیل به میزان آموخته های فراگیران گام به گام و با دقت پی می برم.

فعالیت های تکمیلی «جمع بندی - نتیجه گیری - ارزشیابی پایانی» زمان: ۴
تخته را با خطی به دو قسمت تقسیم می نمایم و دو سؤال در دو طرف تابلو می نویسم و از ۲ گروه از دانش آموزان می خواهم پای تابلو بیایند.

سؤال ۱- حجم مکعبی را به ابعاد ۵ محاسبه کنید. (گروه مربع)
سؤال ۲- حجم مکعبی را به ابعاد ۴ - ۶ - ۸ محاسبه کنید. (گروه مستطیل)
از گروهها می خواهم یکی از دانش آموزان گروه خودش را پای تابلو بیاورند و با راهنمایی سر گروهها تمرین را تکمیل نموده و نتایج را بیان نموده و پای تابلو بنویسند.

تشخیص ارزشیابی پایانی: (سنجش رفتار خروجی) زمان: ۴
با طرح چند سوال از خود کتاب ص ۹۴ کتاب ریاضی و حل توسط گروه ۳ و خودم از کتاب سنجش رفتار خروجی فراگیران را می سنجم و با نظارت به کار بچه ها می گویم حل نمایند و سر گروهها نیز نظارت دقیق با بچه ها و با ارتباط

منظم به رفع اشکالات احتمالی آنها می پردازم که ۱- حجم چیست ۲- حجم مکعب ها چه تفاوتی دارند و اندازه اولی طول و اندازه دومی عرض و سومین ارتفاع آنها می باشد.

تعیین تکلیف و فعالیتهای خارج از کلاس: زمان ۴

با نشان دادن مکعبهایی که ساخته ام بطور عملی به دانش آموزان یاد می دهم که احجام را بسازند و برای جلسه آینده نیز بدون کمک من، خودشان مکعب مستطیل و مربع و چند وجهیها را بصورت گسترده و هم چسبیده ی آنها را درست کرده و آنها را همراه با یک تحقیق راجع به مابقی شکلهای چند بعدی و شکل آنها هرم ها - استوانه ها - مخروطها - منشورها و ... به کلاس بیاورند.

و من ... توفیق

با آرزوی پیروزی و موفقیت عزیزانم، شاگردانم از درگاه خداوند منان و همه زحمتکشان آموزش و پرورش

طرح خورشیدی موضوع تدریس:

ارتباط موضوع درس با سایر دروس

توضیح طرح خورشیدی

طرح خورشیدی موضوع تدریس

ارتباط موضوع درس با سایر دروس

۱- درس مدنی: درس تعاون ص ۱۵۴ کتاب اجتماعی - عکس صندوق رأی که

کمیته ی امداد امام خمینی جهت جمع آوری کمکهای نقدی مردم و خانواده های

بی سرپرست و از کار افتاده قرار داده است که به شکل مکعب مستطیل بزرگی

است.

۲- درس هنر و کاردستی: شکل های مختلف حجم را در نقاشی بکشد و برای

کاردستی - حجم شکلهای مختلف را درست بکند و بعنوان کاردستی بیاورد و یا

یک حجم مکعب مستطیل را نقاشی و رنگ آمیزی کند.

۳- هدیه های آسمانی: ص ۴۲ درس هشتم - یک کتاب بسیار بزرگ و تصویر

چند بعدی آن که کشیده است. یادآوری از درس حجم می باشد.

۴- تاریخ: ص ۱۰۷ - اشیاء عتیقه دو نمونه از ظروف سامانیان پارچ شیشه ای و

ظرف شیرخوری که در آستانه حمله مغولها به وسیله هنرمندان درست شده

است. شکلهایی هستند که دارای چندین بعد می باشند و سقف و ته دارند.

۵- جغرافی: نقشه ترکیه که شبیه به شکل متوازی الاضلاع است.

۶- علوم: درس ص ۳۳ که منشور و یا آتشفشان کوه دماوند که یک شکل چند

بعدی است که اشاره به مخروطی بودن کوه و ...

۷- درس ورزش: که سالن باشگاه بدنسازی به شکل مکعب مستطیل است و سقف و ته دارد.

۸- فارسی: درس نمایش سالن بسیار زیبا تعزیه خوانی که نقاشی کمال الملک می باشد که سقف آن شکل به کره و محیط سالن به شکل مکعب مستطیل است.